

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสุบิน พิพรพงษ์ ที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ซึ่งต่อไปในคำวินิจฉัยนี้จะเรียกว่า “ผู้ร้อง”) โดยประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสุบิน พิพรพงษ์ (ซึ่งต่อไปในคำวินิจฉัยนี้จะเรียกว่า “ผู้ถูกร้อง”) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ* โดยชี้แจงข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

ผู้ถูกร้องซึ่งดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์) ในรัฐบาลพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๔๘/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๕ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ (ยื่นบัญชีเดียวกันและยื่นในวันเดียวกัน)

ผู้ร้องได้ตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของผู้ถูกร้องดังกล่าวแล้ว พบว่ายังดำเนินการไม่ถูกต้องตามมาตรา ๒๕๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ไม่ยื่นบัญชีพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งได้แก่ทรัพย์สินดังต่อไปนี้

* เสนอตามหนังสือ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๐๐๑๕ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๕

๑. สิ่งปลูกสร้างอื่นของผู้ถูกร้อง มูลค่า ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๒. คู่มือการจดทะเบียนรถยนต์ของตนเองและคู่สมรส มูลค่า ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๓. เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคารในส่วนของผู้ถูกร้อง จำนวนเงิน ๖๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๔. เงินกู้จากสถาบันการเงินอื่นของผู้ถูกร้อง จำนวนเงิน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

นอกจากนี้ ผู้ร้องยังตรวจสอบพบว่า รายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกร้องแสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไม่ถูกต้องครบถ้วนตรงกับความเป็นจริง ดังนี้

รายการ	ผู้ถูกร้องยื่นแสดง ๑		ผลการตรวจสอบของผู้ร้อง	
	ของผู้ถูกร้อง	ของคู่สมรส	ของผู้ถูกร้อง	ของคู่สมรส
เงินฝากธนาคาร	ไม่แสดง	ไม่แสดง	๔ บัญชี ๓๑,๕๑๒.๕๖ บาท	๑ บัญชี ๔๕,๕๕๕.๖๔ บาท
เงินลงทุน				
- หลักทรัพย์	ไม่แสดง	ไม่แสดง	๒ แห่ง ๑๗,๐๐๐ บาท	๑ แห่ง ๒,๐๐๐ บาท
จดทะเบียน ๑				
- หลักทรัพย์อื่น	ไม่แสดง	ไม่แสดง	๑ แห่ง ๑๑,๕๔๐,๐๐๐ บาท	๑ แห่ง ๑๑,๕๔๐,๐๐๐ บาท
ที่ดิน	ไม่ระบุจำนวน	๕ แปลง	๓๔ แปลง	๒๔ แปลง
	แปลง			
	๑,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐	ไม่ระบุมูลค่า		
	(แนบโฉนด			
	กรรมสิทธิ์			
	ของตนเอง ๑ แปลง			
	ของ บ.พิพรพงษ์			
	๑๓๘ แปลง)			
เงินเบิกเกิน	ไม่ระบุจำนวนแห่ง	ไม่แสดง	๒ แห่ง ๑๕,๒๐๕,๑๕๘.๕๖ บาท	๓ แห่ง ๑๖๒,๕๓๘,๖๕๔.๒๓ บาท
บัญชี	๖๐,๐๐๐,๐๐๐			

ผู้ร้องได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบและให้โอกาสชี้แจงข้อเท็จจริง รวม ๔ ครั้ง ดังนี้

- ครั้งที่ ๑ ตามหนังสือลับ ที่ ปปช. ๓๔๕ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑
- ครั้งที่ ๒ ตามหนังสือลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๑๐๒๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๔
- ครั้งที่ ๓ ตามหนังสือลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๑๖๕๐ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๔
- ครั้งที่ ๔ ตามหนังสือลับ ที่ ปช. ๐๐๐๖/๐๐๖๕ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๕

ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า ไม่ได้เป็นผู้จัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยตนเอง จึงไม่ทราบรายละเอียดและได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ชี้แจงเพิ่มเติมมีใจความว่า ผู้ถูกร้องเป็นนักธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งที่ดินมาแบ่งขายเป็นโครงการๆ ไม่อาจจำได้ว่ามีโฉนดใดบ้าง เนื่องจากส่วนใหญ่ได้ขายและโอนไปแล้ว ที่เหลือก็ติดจำนองธนาคาร ส่วนหนี้สิน เงินกู้ เงินเบิกเกินบัญชี และตัวสัญญาใช้เงินนั้น บางธนาคารชำระหนี้หมดแล้วก็ปิดบัญชี ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้และไม่มีการเคลื่อนไหว และไม่ได้รับความร่วมมือจากธนาคาร ผู้ร้องได้เชิญให้ผู้ถูกร้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงอีกครั้งหนึ่งในเดือน มกราคม ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องก็ไม่มาชี้แจง

ผู้ร้องได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๕ แล้ว เห็นว่าผู้ถูกร้องเป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์) จึงเป็นข้าราชการการเมือง มีฐานะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ แต่ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญกำหนดและมีได้ เสนอรายการทรัพย์สินและหนี้สินหลายรายการ การที่ผู้ถูกร้องชี้แจงว่าไม่ทราบรายละเอียดในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน เนื่องจากไม่ได้เป็นผู้จัดทำบัญชีดังกล่าวด้วยตนเองและ จำรายละเอียดของทรัพย์สินและหนี้สินไม่ได้ โดยเฉพาะที่ดินส่วนใหญ่ได้โอนขายไปแล้ว ที่เหลือก็ติดจำนองธนาคาร ส่วนหนี้สินเงินกู้ เงินเบิกเกินบัญชี และตัวสัญญาใช้เงินนั้น บางธนาคารชำระหนี้หมดแล้วก็ปิดบัญชี ผู้ร้องเห็นว่าข้ออ้างดังกล่าวฟังไม่ขึ้น จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความ อันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ในเบื้องต้นจะพิจารณาว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาได้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การเสนอเรื่องดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับเรื่องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย และได้ส่งสำเนาคำร้องและเอกสาร ประกอบให้ผู้ถูกร้องทราบ และให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับหนังสือที่มีไปถึงผู้ถูกร้อง แต่เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด

จะได้พิจารณาวินิจฉัยประเด็นตามคำร้องซึ่งมีว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ประกอบมาตรา ๒๕๒ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

ฯลฯ

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น”

และวรรคสองของมาตราดังกล่าวบัญญัติว่า “บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรณเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรณพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

ฯลฯ

และวรรคสองของมาตราดังกล่าวบัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

โดยที่ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี จึงมีฐานะเป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๕) และเป็นข้าราชการการเมืองตามมาตรา ๒๕๑ (๕) ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ประกอบมาตรา ๒๕๒

จะได้วินิจฉัยประเด็นตามคำร้องซึ่งมีว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบหรือไม่

โดยที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ประกอบมาตรา ๒๕๒ ดังนั้น จึงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเพียงประเด็นเดียวว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ หรือไม่

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำร้องว่าบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบที่ผู้ถูกร้องยื่นต่อผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ มีรายการทรัพย์สินและหนี้สินหลายรายการไม่ถูกต้องตามหลักฐานที่ผู้ร้องตรวจพบดังกล่าวแล้วข้างต้น ซึ่งในเรื่องนี้ผู้ร้องได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริง รวม ๔ ครั้ง แต่ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงเพียงว่าผู้ถูกร้องไม่ได้เป็นผู้จัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยตนเอง ผู้ถูกร้องเป็นนักธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งที่ดินมาแบ่งขายเป็นโครงการๆ จำไม่ได้ว่ามีโฉนดใดบ้าง เนื่องจากส่วนใหญ่ได้ขายและโอนไปแล้ว อีกทั้งไม่อาจชี้แจงแสดงเหตุผลได้ว่าบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินนั้นถูกต้องหรือไม่ถูกต้องอย่างไร นอกจากนี้เมื่อผู้ร้องได้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญก็ได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญแต่ประการใด

พฤติการณ์ของผู้ถูกร้องดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิตินันท์ประกาศ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสุบิน พิพรพงษ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เสนอคำร้องลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสุบิน พิพรพงษ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วย ข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ ดังนี้

นายสุบิน พิพรพงษ์ ผู้ถูกร้อง เป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์) ในรัฐบาลพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๔๘/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๕ จึงเป็นข้าราชการการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ (๕) ต่อมา มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๓๕๕/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ให้นายสุบิน พิพรพงษ์ พ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๐ ดังนั้น นายสุบิน พิพรพงษ์ จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๒๕๒ ซึ่งเมื่อตรวจสอบแล้วปรากฏว่า นายสุบิน พิพรพงษ์ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง (เป็นบัญชีเดียวกัน) เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และในการตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพบว่า การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของ

นายสุบิน พิพรพงษ์ ดำเนินการไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติ มาตรา ๒๕๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คือ ไม่ยื่นบัญชีพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินของตนเองและคู่สมรส จำนวน ๖๖๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ยังตรวจพบว่า รายการทรัพย์สินประเภทเงินฝากธนาคาร เงินทุน ได้แก่ หลักทรัพย์จดทะเบียน ฯ และหลักทรัพย์อื่นของผู้ยื่นและของคู่สมรสไม่ได้แสดงไว้ ผลการตรวจสอบพบว่า ผู้ยื่นมีบัญชีเงินฝากธนาคาร ๔ บัญชี จำนวนเงิน ๓๑,๕๑๒.๕๖ บาท คู่สมรสมี ๑ บัญชี จำนวนเงิน ๔๕,๕๕๕.๖๔ บาท หลักทรัพย์จดทะเบียนของผู้ยื่นมี ๒ แห่ง จำนวนเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท ของคู่สมรสมี ๑ แห่ง จำนวนเงิน ๒,๐๐๐ บาท หลักทรัพย์อื่นของผู้ยื่น ๑ แห่ง จำนวนเงิน ๑๑,๕๕๐,๐๐๐ บาท ของคู่สมรส ๑ แห่ง จำนวนเงิน ๑๑,๕๕๐,๐๐๐ บาท ที่ดินของผู้ยื่นที่แสดงไว้ไม่ระบุจำนวนแปลง จำนวนเงิน ๑,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (แนบโฉนดกรรมสิทธิ์ของตนเอง ๑ แปลง ของบริษัท พิพรพงษ์ ๑๓๘ แปลง) ของคู่สมรสที่แสดงไว้ ๕ แปลง ไม่ระบุราคา ผลการตรวจสอบพบว่า ผู้ยื่นมีที่ดิน ๓๔ แปลง และคู่สมรสมี ๒๔ แปลง แต่ไม่ได้ระบุราคา รายการหนี้สินประเภทเงินเบิกเกินบัญชี ฯ ของผู้ยื่นที่แสดงไว้ไม่ระบุจำนวนแห่ง จำนวนเงิน ๖๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ของคู่สมรสไม่ได้แสดงไว้ ผลการตรวจสอบพบว่า ผู้ยื่นมีเงินเบิกเกินบัญชี ฯ ๒ แห่ง จำนวน ๑๕,๒๐๕,๑๕๘.๕๖ บาท ของคู่สมรสมี ๓ แห่ง จำนวน ๑๖๒,๕๓๘,๖๕๔.๒๓ บาท

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องเพื่อให้ชี้แจงข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว รวม ๔ ฉบับ ผู้ถูกร้องชี้แจงว่าไม่ได้เป็นผู้จัดทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยตนเอง จึงไม่ทราบรายละเอียด และได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ชี้แจงเพิ่มเติมสรุปความเป็นนักธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ ซื้อที่ดินมาแบ่งขายเป็นโครงการ ฯ ไม่อาจจำได้ว่ามีโฉนดใบใดบ้าง เพราะส่วนใหญ่ได้ขายและโอนไปแล้ว ที่เหลือก็ติดจำนอง ส่วนหนี้สินเงินกู้เงินเบิกเกินบัญชีและตัวสัญญาใช้เงิน บางธนาคารชำระหนี้หมดแล้วก็ปิดบัญชี ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้และไม่มีการเคลื่อนไหว รวมทั้งไม่ได้รับความร่วมมือจากธนาคารในการตรวจสอบ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้เชิญให้ผู้ถูกร้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงอีกครั้งในเดือนมกราคม ๒๕๕๕ ก็ไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ในการประชุมครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๕ ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง ว่า นายสุบิน พิพรพงษ์ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเบื้องต้น เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๕ ให้รับคำร้องดังกล่าวไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องทราบ และให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับหนังสือ แต่ผู้ถูกร้องมิได้มีหนังสือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด

ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เพื่อลงมติว่าจะรับคำร้องไว้วินิจฉัยหรือไม่ ตุลาการเสียงข้างน้อย ๔ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจุมพล ณ สงขลา นายผัน จันทรปาน และนายศักดิ์ เตชะชาญ ออกเสียงไม่รับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย เพราะกรณีตามคำร้องไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ซึ่งบัญญัติว่า

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้นายสุบิน พิพรพงษ์ ผู้ถูกร้องจะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ อันเป็นวันที่รัฐธรรมนูญปัจจุบันเริ่มใช้บังคับ แต่ผู้ถูกร้องได้พ้นจากตำแหน่งทางการเมืองไปแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๓๕๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ก่อนครบกำหนดต้องยื่นบัญชี ฯ ครั้งแรก ในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ กรณีเข้ารับตำแหน่งทางการเมืองภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง ผู้ถูกร้องจึงไม่อยู่ในบังคับของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ เนื่องจากผู้ถูกร้องอยู่ในตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญปัจจุบันเพียง ๑๔ วัน เท่านั้น และพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองไปก่อนครบกำหนดต้องยื่นบัญชี ฯ ภายในสามสิบวันหรือก่อนวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ อันเป็นวันที่ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ และหากผู้ถูกร้องยังดำรงตำแหน่งอยู่จนครบสามสิบวันถึงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และจงใจไม่ยื่นบัญชี ฯ หรือจงใจยื่นบัญชี ฯ เท็จ ผู้ถูกร้องจะมีความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และต้องพ้นจาก

ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ ตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ แต่เมื่อผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้ว จึงไม่มีตำแหน่งจะให้ผู้ถูกร้องพ้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ทั้งนี้ ตุลาการฝ่ายข้างน้อย ๔ คน ซึ่งวินิจฉัยไม่รับคำร้องนี้ได้เคยวินิจฉัยไว้ในคำวินิจฉัยกลาง และคำวินิจฉัยส่วนคนที่ ๒๐/๒๕๕๔ (กรณี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ถูกร้องว่าจงใจยื่นบัญชี ฯ เท็จ มีข้อเท็จจริงซึ่งคล้ายกับกรณีของ นายสุบิน พิพรพงษ์ คือ พ้นจากตำแหน่งทางการเมือง ก่อนครบ กำหนดต้องยื่นบัญชี ฯ ครั้งแรกกรณีเข้ารับตำแหน่งภายในสามสิบวัน) ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่พ้นจากตำแหน่งทางการเมืองก่อนครบสามสิบวัน กรณีเข้ารับตำแหน่งทางการเมือง ไม่อยู่ในบังคับของ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ดังนั้น แม้ว่าบัญชี ฯ ที่ผู้ถูกร้องยื่นต่อผู้ร้องเป็นเท็จ ผู้ถูกร้องก็ไม่มี ความผิด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ อย่างไรก็ตามผู้ร้องยังคงมีอำนาจที่จะดำเนินคดีอาญากับผู้ถูกร้องฐาน แจ้งเท็จต่อเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ กรณีนายสุบิน พิพรพงษ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริง ที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ